

גיליון מס' 447 פרשת תולדות
תשפ"ב שנה עשירית

לזכות ידידינו החשוב שיראה ברכה
והצלחה בכל הענינים

להקדשות ע"ג הגליון
ניתן לפנות למס' 053-3145900

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

"ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות" (כח, ט)

מפני מה מרגיש הכתוב שמחלת בת ישמעאל היתה אחות נביות? (עין רש"י).
ואפשר לבאר על פי מה שידוע מגמרא (ב"ב ק"י א') הנושא אשה צריך לבדק באחיה, שרב פובנים דומין לאחי האם, והינו שיבדק שאם אחי האם הגונים הוא סבה לשא אותה.
אבל עשו בדק להפך... שקצת חשש לשא את מחלת כי היתה בת ישמעאל, נכדתו של אברהם אבינו, ולא רצה שהבנים ידמו לו, לכן בדק באחיה, וכשראה שאחיה נביות הוא רשה, הסכים לשא אותה...
ולמעשה בימינו, כשבאים לשאל על הצעת שדוך של מי שאחיה אינו מתנהג כשורה, הוראת רבנו שצריך להבדיל בין התנהגות במדות שזה לא נוגע לכלה כי אצל כל אחד זה אחרת, לבין אם הוא קשע, שאז יש חשש שתלמד ממנו והבנים ידמו לו, והראה מכתב שכתב בזה אביו (נדפס בקרינא דאגרתא במהדו"ח ח"א סי' רצ"א) שיש כמה צדדים להקל, ראה שם.
(שבענו מטוביך)

שו"ת על הפרשה

ויאמר יעקב אל אביו וכו' קום נא שבה
ואכלה מצידו (כ"ז, י"ט)

בפרשת תולדות בשנת תשס"ד שאלתי את
מרן שר התורה שליט"א
האם יעקב היה חייב לשלם לעשיו עשרה
זהובים על שחטף ממנו לכא' את מצות
כיבוד אב [הגשת המטעמים] כדין חוטף
מצוה מחבירו.
והשיב [בע"פ] הוא כבר שילם לו בנזיד
עדשים. עכ"ד.

וצ"ב דהרי את הנזיד עדשים יעקב נתן עבור
קניית הבכורה, וזה היה קודם לציווי של
יצחק לעשיו לעשות לו מטעמים.
שוב שלחתי שאלה זו (בי"ד כסלו תשע"א)
במכתב למרן אם יוכל לבאר לי כוונתו,
והשיב באופ"א [בכתב]: אמרה לו אמו
ברוח הקודש לעשות כן ואין צריך לשלם.
(נשלח ע"י השואל - הרב אברהם ישעי'
פרידליס)

מעניני הפרשה

סח השבוע הגאון רבי מרדכי דרורי ראש ישיבת חמד: לפני כמה שנים
היה לי ויכוח עם מרן שר התורה הגר"ח ק, ובנו חביבו הגאון רבי יצחק
שאלו אמר לי שאני צודק... שאלתי את מרן שאחד הביא שיש מדרש
ששנתיים אחרי העקידה, יצחק אבינו היה בשמים, ואח"כ ירד לעוה"ז,
ושאלתי את הרב היכן המדרש, אמר לי מרן שהוא לא זוכר, ואמר לו
הגר"מ דרורי אני אומר שאין כזה מדרש, והראיה שפעם הבן שלי שאל
את הרב, שכתוב שאברהם אבינו הוליד את יצחק בגיל מאה, ויצחק
הוליד את עשו בגיל 60 ככתוב בפר' השבוע, יוצא שאברהם היה אז בגיל
160, וכתוב שהסיבה שאברהם מת 5 שנים קודם הזמן כדי שלא יראה
את עשו יוצא לתרבות רעה, והנה כתוב ברש"י בפרשה שבגיל 13 עשו
התחיל לעבוד ע"ז, אז לפי החשבון יוצא שאברהם נפטר בגיל 173
ובתורה כתוב שאברהם נפטר בגיל 175, והרב ענה "למקוטעין". והיינו
מה שכתוב שאברהם היה בן 100 שהוליד את יצחק היה כמעט 101, ומה
שכתוב שיצחק הוליד בגיל 60, היה כמעט 61, אמר הגר"מ דרורי למרן
דאם נאמר שיש כזה מדרש שיצחק היה שנתיים בשמים, אז השאלה
הנ"ל לא קיימת, כי היה בעוה"ב, ומרן אמר בענוה זה לא ראייה אני לא
זוכר, אמרתי אצלי זה ראייה ברורה שאין כזה מדרש, שיצאתי מבית הרב
אמר לי בנו חביבו רבי יצחק שאלו שאני צודק שזה ראייה ברורה שאין
כזה מדרש.

שיח שמעון

לזכרו של ידידינו הבלתי נשכח שזכה לקרבה מרובה אצל רבינו הר"ר שמעון הכהן ברכר ז"ל

החזקת תורה (המשך)

- ש. אם מי עדיף לעשות שותפות יששכר וזבולון עם אברך ת"ח צעיר שיתספק לו את כל צרכיו, או ת"ח מבוגר בעל חוב ולא יצליח לכסות את כל הוצאותיו.
- ת. מי שנצרך יותר.
- ש. אמנם לת"ח הצעיר יוכל לתת כל צרכיו ויהיה לו כל השכר, אבל אם יתן למבוגר הבעל חוב, אינו יכול לספק כל הוצאותיו, ולא יהיה לו כל השכר, [שהרי כדי שיהיה לו חצי שכר הלומד, צריך שיתן לו כל הוצאותיו. אבל אם נותן לו פחות אז אין לו כל השכר אלא רק לפי הערך] וא"כ אולי עדיף ליתן לצעיר.
- ת. עדיף המבוגר. הוא נצרך.
- ש. היינו, דיששכר וזבולון גם כן נידון בגדר דיני צדקה.
- ת. נכון.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

וציותי את ברכתי
הלכות שביעית ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

תבלינים בשביעית

בכל התבשיל נהיה קדושת שביעית

- א. תבלין, אפילו אינו ראוי לאכילה רק לתת טעם, נוהגים בו כל דיני שביעית וכאשר נתנו בקדירה לטעם, האוכל שבקדירה קדוש בקדו"ש. וכל עוד שיש עדיין בתבלין ב'נותן טעם', אם יתנו אח"כ את התבלין שנית בקדירה אחרת – גם האוכל שבה קדוש בקדו"ש, עד שכבר לא יהיה ראוי אפילו לתת טעם.
- ב. מים שבישלו בהם ירקות או פירות וקיבלו טעם שביעית, אם ראויים למאכל אדם או בהמה אין להפסיד אותם, אפילו אם בכל השנים אין רגילות לשתות אותם.

מאכלים הניתנים לטעם

- ג. עלים ומאכלים, שהדרך לתת אותם בתבשיל לשמש כתבלין (כגון עלי כוסברה בימינו) אע"פ שלא אוכלים אותם אח"כ אלא זורקים, מותר ליתנם בתבשיל שכך דרכם, ואף תבלינים שנאכלים גם בפני עצמם וכאשר יתנם בתבשיל לא יאכלו אח"כ, מותר ליתן בתבשיל, וכמובן שלא יזרוק אותם לאשפה, אלא ימתין עד שיפסלו גם ממאכל בהמה.
- ד. אבל פירות שונים שעומדים בעיקר לאכילה, אפילו שדרך לתת אותם בתבשיל לטעם, כגון תמרים או תאנים, לא יתנם בקדירתו, אלא אם כן יאכל אותם אחר כך.

מתוך ספר שיח השמיטה - אוצר פסקי רבינו הגר"ח קניבסקי

מעניני היום

הניסים שבכתיבת ספרי רבינו

שמעתי מרבינו שהנה הרופאים אמרו [אחרי האירוע הרפואי בשנת תשס"ב] שכבר לא אצליח לכתוב, והנה ב"ה... בזמן ההוא כששהה רבינו בבית הרפואה, אמר אחד הרופאים אודות רבינו, ללכת הוא ילך, אבל לכתוב איני מאמין שיצליח, ובס"ד ער"ח כסלו כבר כתב רבינו כפתיחה לתחילת ספר "שערי אמונה" על מסכת תרומות, שכתבתו החלה בין כתלי הבית חולים, וז"ל: "ברוך ה' שהחיינו וקיימנו ומחליים רעים ונאמנים דליתנו, וזכני לעסוק בתוה"ק ער"ח כסלו תשס"ב", ומאז כתב כמה חיבורים, ומכתבים רבים, ויתן ה' ויזכה להוציא עוד הרבה חיבורים.

(הספרים)

"ויקרא שמה רחבות ויאמר פי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו
בארץ" (כו, כב)

יפה מראה

ליחס מיוחד זכתה העיר רחובות, כבר בשנים קודמות, בין השאר בזכות התלמוד תורה המפורסם שם שנוסד על ידי הגאון ר' שלום כהנוביץ זצ"ל. רבינו היה מעודד ומקרב את הנהלת הת"ת בימין צדקו, ואף ביקר שם בהזדמנויות שונות.

תחת אחד השיחים הזכיר רבינו בשם אביו מרן בעל הקהילות יעקב ז"ע, שאמר, כל אלו שבאין לשאול לא באים לעשות מה שאני אומר, הם באים שאני יאמר מה שהם רוצים... והראיה, שכשאני אומר שלא כרצונם הם מתוכחים עימי, חוץ מהרב כהנוביץ מרחובות והחיידר בפ"ת...

ואגב ענין העיר 'רחובות': פעם הגר"א מן שליט"א סיפר לרבינו (בשם ר"א נובוגורוצקי, ששמע ממרן הגר"ד לנדא, שהוא היה בעל המעשה) שפעם הגיע בחור לחזון איש לפני 'בין הזמנים' ואמר לו שהוא גר בעיר רחובות, ואין לו שם עם מי לדבר בלימוד' בבין הזמנים, ובא להתיעץ מה עליו לעשות.

הגיב לו החזון איש, בחיך בדרך צחות: באמת הרי בבין הזמנים אסור ללמוד, ואז מדברים עם חברים וכו' ואתה שאין לך עם מי לדבר אני מתיר לך ללמוד בבין הזמנים, וכשיצאו דברים מפ"ק נכנסו ללבו והסתגר בבהכ"נ ולמד בהתמדה גדולה בבין הזמנים הנ"ל.

רבינו באסיפה מיוחדת בביתו לפני מספר שנים, עם חלק מרבני העיר רחובות שליט"א

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,
יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585-1586 שלוחה-

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310